

Taittirīya-Brāhmaṇa

Book 3, Chapter 7

Edited by Subramania Sarma, Chennai

Final proofread version, 1st April 2005

[[3-7-1-1]]

सर्वान्वा एषोऽग्नौ कामान्प्रवेशयति।

योऽग्नीनन्वाधाय व्रतमुपैति।

स यदनिष्ठा प्रयायात्।

अकामप्रीता एनं कामा नानुप्रयायुः।

अतेजा अवीर्यः स्यात्।

स जुहुयात्।

तुभ्यं ता अङ्गिरस्तम्।

विश्वाः सुक्षितयः पृथक्।

अग्ने कामाय येमिर इति।

कामानेवास्मिन्दधाति ॥ १ ॥

[[3-7-1-2]]

कामप्रीता एनं कामा अनुप्रयान्ति।

तेजस्वी वीर्यावान्भवति।

संततिर्वा एषा यज्ञस्य।

योऽग्नीनन्वाधाय व्रतमुपैति।

स यदुद्वायति।

विच्छित्तिरेवास्य सा।

तं प्राञ्चमुद्धृत्य।

मनसोपतिष्ठेत।

मनो वै प्रजापतिः।

प्राजापत्यो यज्ञः ॥ २ ॥

[[3-7-1-3]]

मनसैव यज्ञं संतनोति।

भूरित्याह ।
भूतो वै प्रजापतिः ।
भूतिमेवोपैति ।
वि वा एष इन्द्रियेण वीर्येणर्द्धते ।
यस्याहिताग्नेरग्निरपक्षायति ।
यावच्छम्यया प्रविध्यैत् ।
यदि तावदपक्षायैत् ।
तश् संभरेत् ।
इदं त एकं पर उत एकम् ॥ ३ ॥

[[3-7-1-4]]

तृतीयेन ज्योतिषा संविशस्व ।
संवेशनस्तनुवै चारुरेधि ।
प्रिये देवानां परमे जनित्र इति ।
ब्रह्मणैवैनश् संभरति ।
सैव ततः प्रायश्चित्तिः ।
यदि परस्तरामपक्षायैत् ।
अनु प्रयायावस्येत् ।
सो एव ततः प्रायश्चित्तिः ।
ओषधीर्वा एतस्य पशून्पयः प्रविशति ।
यस्य हविषे वत्सा अपाकृता धयन्ति ॥ ४ ॥

[[3-7-1-5]]

तान्यदुह्यात् ।
यातयाम्ना हविषा यजेत ।
यन्न दुह्यात् ।
यज्ञपरुरन्तरियात् ।
वायव्यां यवागूं निर्वपेत् ।
वायुर्वै पयसः प्रदापयिता ।
स एवास्मै पयः प्रदापयति ।
पयो वा ओषधयः ।

पयः पयः।

पयसैवास्मै पयोऽवरुन्धे ॥ ५ ॥

[[3-7-1-6]]

अथोत्तरस्मै हविषे वत्सानपाकुर्यात्।

सैव ततः प्रायश्चित्तिः।

अन्यतरान्वा एष देवान्भागधेयेन व्यर्धयति।

ये यजमानस्य सायं गृहमागच्छन्ति।

यस्य सायं दुग्धं हविरार्तिमार्छति।

इन्द्राय व्रीहीन्निरुव्योपवसेत्।

पयो वा ओषधयः।

पय एवारभ्य गृहीत्वोपवसति।

यत्प्रातः स्यात्।

तच्छृतं कुर्यात् ॥ ६ ॥

[[3-7-1-7]]

अथेतर ऐन्द्रः पुरोडाशः स्यात्।

इन्द्रिये एवास्मै समीचीं दधाति।

पयो वा ओषधयः।

पयः पयः।

पयसैवास्मै पयोऽवरुन्धे।

अथोत्तरस्मै हविषे वत्सानपाकुर्यात्।

सैव ततः प्रायश्चित्तिः।

उभयान्वा एष देवान्भागधेयेन व्यर्धयति।

ये यजमानस्य सायं च प्रातश्च गृहमागच्छन्ति।

यस्योभयं हविरार्तिमार्छति ॥ ७ ॥

[[3-7-1-8]]

ऐन्द्रं पञ्चशरावमोदनं निर्वपेत्।

अग्निं देवतानां प्रथमं यजेत्।

अग्निमुखा एव देवताः प्रीणाति।

अग्निं वा अन्वन्या देवताः।

इन्द्रमन्वन्त्याः ।
ता एवोभयीः प्रीणाति ।
पयो वा ओषधयः ।
पयः पर्यः ।
पर्यसैवास्मै पयोऽवरुन्धे ।
अथोत्तरस्मै हविषे वत्सानपाकुर्यात् ॥ ८ ॥

[[3-7-1-9]]

सैव ततः प्रायश्चित्तिः ।
अर्धो वा एतस्य यज्ञस्य मीयते ।
यस्य व्रत्येऽह्न्यत्त्यनालम्भुका भवति ।
तामपरुध्यं यजेत ।
सर्वेणैव यज्ञेन यजते ।
तामिध्वोपह्वयेत ।
अमूहमस्मि ।
सा त्वम् ।
द्यौरहम् ।
पृथिवी त्वम् ।
सामाहम् ।
ऋत्त्वम् ।
तावेहि संभवाव ।
सह रेतो दधावहे ।
पुंसे पुत्राय वेत्तवै ।
रायस्पोषाय सुप्रजास्त्वाय सुवीर्यायेति ।
अर्ध एवैनामुपह्वयेत ।
सैव ततः प्रायश्चित्तिः ॥ ९ ॥
दधाति यज्ञ उत एकं धयन्ति रुन्धे कुर्यादाह्न्यत्पाकुर्यात्पृथिवी त्वमष्टौ च ॥ १ ॥
सर्वान्वि वै यदि परस्तरामोषधीरन्यतरानुभयनिर्धो वै ॥

[[3-7-2-1]]

यद्विषण्णेन जुहुयात् ।

अप्रजा अपशुर्यजमानः स्यात्।
यदनायतने निनयेत्।
अनायतनः स्यात्।
प्राजापत्ययर्चा वल्मीकवपायामवनयेत्।
प्राजापत्यो वै वल्मीकः।
यज्ञः प्रजापतिः।
प्रजापतावेव यज्ञं प्रतिष्ठापयति।
भूरित्याह।
भूतो वै प्रजापतिः ॥ १ ॥

[[3-7-2-2]]

भूर्तिमेवपैति।
तत्कृत्वा।
अन्यां दुग्ध्वा पुनर्होतव्यम्।
सैव ततः प्रायश्चित्तिः।
यत्कीटावपन्नेन जुहुयात्।
अप्रजा अपशुर्यजमानः स्यात्।
यदनायतने निनयेत्।
अनायतनः स्यात्।
मध्यमेन पर्णेन द्यावापृथिव्ययर्चाऽन्तःपरिधि निनयेत्।
द्यावापृथिव्योरेवैनत्प्रतिष्ठापयति ॥ २ ॥

[[3-7-2-3]]

तत्कृत्वा।
अन्यां दुग्ध्वा पुनर्होतव्यम्।
सैव ततः प्रायश्चित्तिः।
यदववृष्टेन जुहुयात्।
अपरूपमस्यात्मज्ञायेत।
किलासौ वा स्यादर्शसो वा।
यत्प्रत्येयात्।
यज्ञं विच्छिन्द्यात्।

स जुहुयात्।

मित्रो जना॑न्कल्पयति प्रजानन् ॥ ३ ॥

[[3-7-2-4]]

मित्रो दा॑धार पृथि॒वीमु॒त द्याम्।

मित्रः कृ॒ष्टीरनि॑मिषा॒ऽभिच॑ष्टे।

स॒त्याय॑ ह॒व्यं घृ॒तव॑ज्जुहो॒तेति॑।

मि॒त्रेणै॑वैन॒त्कल्प॑यति।

तत्कृ॒त्वा।

अ॒न्यां दु॒ग्ध्वा पु॒नर्हो॑त॒व्यम्।

सैव त॒तः प्राय॑श्चित्तिः।

यत्पूर्व॑स्या॒माहु॑त्या॒ऽहु॒ताया॒मुत्तरा॑ऽऽहु॒तिः स्कन्दे॑त्।

द्वि॒पाद्भिः प॒शुभिर्य॑ज॒मानो॒ व्यृ॑च्छेत।

यदु॒त्तरया॑ऽभिजुहुयात् ॥ ४ ॥

[[3-7-2-5]]

चतु॑ष्पाद्भिः प॒शुभिर्य॑ज॒मानो॒ व्यृ॑च्छेत।

यत्र वे॒त्थं वन॑स्पते दे॒वानां॑ गुह्या॒ नामा॑नि।

तत्र ह॒व्यानि॑ गा॒मये॑ति वानस्प॒त्यय॑र्चा स॒मिध॑मा॒धाय॑।

तूष्णी॑मेव पु॒नर्जु॑हुयात्।

वन॑स्पति॒नैव य॒ज्ञस्यार्ता॑ चाना॒र्ता चाहु॑ती॒ विदा॑धार।

तत्कृ॒त्वा।

अ॒न्यां दु॒ग्ध्वा पु॒नर्हो॑त॒व्यम्।

सैव त॒तः प्राय॑श्चित्तिः।

यत्पुरा॑ प्रया॒जेभ्यः॒ प्राड॒ङ्गारः॒ स्कन्दे॑त्।

अ॒ध्वर्य॑वै च॒ यज॑मानाय॒ चाक॑ः स्यात् ॥ ५ ॥

[[3-7-2-6]]

यद्दक्षि॑णा।

ब्रह्म॑णो च॒ यज॑मानाय॒ चाक॑ः स्यात्।

यत्प्र॑त्यक्।

होत्रे॑ च॒ पत्न्यै॑ च॒ यज॑मानाय॒ चाक॑ः स्यात्।

यदुदङ्।

अग्नीधे च पशुभ्यश्च यजमानाय चाकङ् स्यात्।

यदभिजुहुयात्।

रुद्रोऽस्य पशून्घातुकः स्यात्।

यन्नाभिजुहुयात्।

अशान्तः प्रहियेत ॥ ६ ॥

[[3-7-2-7]]

स्रुवस्य बुध्नैनाभिनिदध्यात्।

मा तमो मा यज्ञस्तमन्मा यजमानस्तमत्।

नमस्ते अस्त्वायते।

नमो रुद्र परायते।

नमो यत्र निषीदसि।

अमुं मा हिंसीरमुं मा हिंसीरिति येन स्कन्देत्।

तं प्रहरेत्।

सहस्रशृङ्गो वृषभो जातवेदाः।

स्तोमपृष्ठो घृतवान्त्सुप्रतीकः।

मा नो हासीन्मेत्थितो नेत्वा जहाम्।

गोपोषं नो वीरपोषं च यच्छेति।

ब्रह्मणैवैनं प्रहरति।

सैव ततः प्रायश्चित्तिः ॥ ७ ॥

वै प्रजापतिः स्थापयति प्रजानन्नभि जुहुयात्स्याद्वियेत जहाम् त्रीणि च ॥ २ ॥

यद्विषण्णेन प्राजापत्यया यत्कीटा मध्यमेन यदववृष्टेन यत्पूर्वस्यां यत्पुरा प्रयाजेभ्यः प्राङ्ङारो
यदक्षिणा यत्प्रत्यग्यदुदङ् ॥

[[3-7-3-1]]

वि वा एष इन्द्रियेण वीर्येणर्द्धते।

यस्याहिताग्नेरग्निर्मथ्यमानो न जायते।

यत्रान्यं पश्येत्।

तत आहत्य होतव्यम्।

अग्नावेवास्याग्निहोत्रं हुतं भवति।

यद्यन्यं न विन्देत्।
अजायाँ होतव्यम्।
आग्नेयी वा एषा।
यदजा।
अग्नावेवास्याग्निहोत्रं हुतं भवति ॥ १ ॥

[[3-7-3-2]]

अजस्य तु नाश्रीयात्।
यदजस्याश्रीयात्।
यामेवाग्नावाहुतिं जुहुयात्।
तामघात्।
तस्मादजस्य नाशयम्।
यद्यजां न विन्देत्।
ब्राह्मणस्य दक्षिणे हस्ते होतव्यम्।
एष वा अग्निवैश्वानरः।
यद्ब्राह्मणः।
अग्नावेवास्याग्निहोत्रं हुतं भवति ॥ २ ॥

[[3-7-3-3]]

ब्राह्मणं तु वसत्यै नापरुन्ध्यात्।
यद्ब्राह्मणं वसत्या अपरुन्ध्यात्।
यस्मिन्नेवाग्नावाहुतिं जुहुयात्।
तं भागधेयेन व्यर्धयेत्।
तस्माद्ब्राह्मणो वसत्यै नापरुध्यः।
यदि ब्राह्मणं न विन्देत्।
दर्भस्तम्बे होतव्यम्।
अग्निवान्वै दर्भस्तम्बः।
अग्नावेवास्याग्निहोत्रं हुतं भवति।
दर्भास्तु नाध्यासीत् ॥

[[3-7-3-4]]

यद्दर्भानध्यासीत्।

यामेवाग्नावाहुतिं जुहुयात्।
तामध्यासीत्।
तस्माद्दर्भा नाध्यासितव्याः।
यदि दर्भान्न विन्देत्।
अप्सु होतव्यम्।
आपो वै सर्वा देवताः।
देवतास्वेवास्याग्निहोत्रं हुतं भवति।
आपस्तु न परिचक्षीत्।
यदापः परिचक्षीत् ॥ ४ ॥

[[3-7-3-5]]

यामेवाप्स्वाहुतिं जुहुयात्।
तां परिचक्षीत्।
तस्मादापो न परिचक्ष्याः।
मेध्या च वा एतस्यामेध्या च तनुवौ सःसृज्येते।
यस्याहिताग्नेरन्यैरग्निभिरग्नयः सःसृज्यन्ते।
अग्नये विविचये पुरोडाशमष्टाकपालं निर्वपेत्।
मेध्या चैवास्यामेध्यां च तनुवौ व्यावर्तयति।
अग्नये व्रतपतये पुरोडाशमष्टाकपालं निर्वपेत्।
अग्निमेव व्रतपतिः स्वेन भागधेयेनोपधावति।
स एवैनं व्रतमालम्भयति ॥ ५ ॥

[[3-7-3-6]]

गर्भं स्रवन्तमगदमकः।
अग्निरिन्द्रस्त्वष्टा बृहस्पतिः।
पृथिव्यामवचुश्चोतैतत्।
नाभिप्राप्नोति निर्ऋतिं पराचैः।
रेतो वा एतद्वाजिनमाहिताग्नेः।
यदग्निहोत्रम्।
तद्यत्स्रवेत्।
रेतोऽस्य वाजिनः स्रवेत्।

गर्भं॑ स्रवन्तमगदमकरित्याह ।
रेत ए॒वास्मिन्वाजिनं॑ दधाति ॥ ६ ॥

[[3-7-3-7]]

अ॒ग्निरित्याह ।

अ॒ग्निरै॑ रेतो॒धाः ।

रेत ए॒व तद्दधाति॑ ।

इन्द्र॑ इत्याह ।

इन्द्रि॑यमे॒वास्मिन्दधाति॑ ।

त्वष्ट्रे॑त्याह ।

त्वष्टा॑ वै प॒शूनां॑ मि॒थुनानां॑ रूप॒कृत् ।

रूपमे॒व प॒शुषु॑ दधाति ।

बृह॑स्पतिरित्याह ।

ब्रह्म॑ वै दे॒वानां॑ बृह॒स्पतिः॑ ।

ब्रह्म॑णै॒वास्मै॑ प्र॒जाः प्र॒जनयति॑ ।

पृथि॑व्यामव॒चुश्चोतै॑तदित्याह ।

अ॒स्यामे॒वैन॒त्प्रति॑ष्ठापयति ।

नाभि॑ प्राप्नोति॒ नि॒ऋतिं॑ परा॒चैरित्याह॑ ।

रक्ष॑साम॒पहत्यै॑ ॥ ७ ॥

अ॒जाऽग्ना॒वेवास्या॑ग्निहोत्रं॑ हु॒तं भ॑वति भवत्यासीत परि॒चक्षी॑त लम्भयति दधाति दे॒वानां॑ बृह॒स्पतिः॑ पञ्च
च ॥ ३ ॥

वि वै यद्य॒न्यम॒जायां॑ ब्राह्म॒णस्य॑ दर्भस्त॒म्बेऽप॑सु हो॒तव्य॑म् ॥

[[3-7-4-1]]

याः पु॒रस्ता॑त्प्र॒स्रवन्ति॑ ।

उ॒परि॑ष्ठात्सर्व॒तश्च॒ याः ।

ताभीं॑ र॒श्मिप॑वित्राभिः ।

श्रद्धां॑ य॒ज्ञमार॑भे ।

दे॒वा गा॑तुविदः ।

गा॒तुं य॒ज्ञाय॑ विन्दत ।

मन॑स॒स्पति॑ना दे॒वेन॑ ।

वाताद्यज्ञः प्रयुज्यताम्।
तृतीयस्यै दिवः।
गायत्रिया सोम आभृतः ॥

[[3-7-4-2]]

सोमपीथाय संनयितुम्।
वकलमन्तरमाददे।
आपो देवीः शुद्धाः स्थ।
इमा पात्राणि शुन्धत।
उपातङ्गाय देवानाम्।
पर्णवल्कमुत शुन्धत।
पयो गृहेषु पयो अघ्नियासु।
पयो वत्सेषु पय इन्द्राय हविषे धियस्व।
गायत्री पर्णवल्केन।
पयः सोमं करोत्विमम् ॥ २ ॥

[[3-7-4-3]]

अग्निं गृह्णामि सुरथं यो मयोभूः।
य उद्यन्तमारोहति सूर्यमहे।
आदित्यं ज्योतिषां ज्योतिरुत्तमम्।
श्वो यज्ञाय रमतां देवताभ्यः।
वसूत्रुद्रानादित्यान्।
इन्द्रेण सह देवताः।
ताः पूर्वः परिगृह्णामि।
स्व आयतने मनीषया।
इमामूर्जं पञ्चदशीं ये प्रविष्टाः।
तान्देवान्परिगृह्णामि पूर्वः ॥ ३ ॥

[[3-7-4-4]]

अग्निर्हव्यवाडिह तानावहतु।
पौर्णमासं हविरिदमेषां मयि।
आमावास्यं हविरिदमेषां मयि।

अ॒न्तरा॑ऽग्नी॒ प॒शवः॑ ।
दे॒वस॑ꣳसद॒माग॑मन् ।
तान्पूर्वः॑ परि॒गृह्णामि॑ ।
स्व आ॒यत॑ने मनी॒षया॑ ।
इह॑ प्र॒जा वि॒श्वरू॑पा रमन्ताम् ।
अ॒ग्निं गृ॒हप॑तिम॒भिसं॑वसानाः ।
ताः पूर्वंः॑ परि॒गृह्णामि॑ ॥ ४ ॥

[[3-7-4-5]]

स्व आ॒यत॑ने मनी॒षया॑ ।
इह॑ प॒शवो॑ वि॒श्वरू॑पा रमन्ताम् ।
अ॒ग्निं गृ॒हप॑तिम॒भिसं॑वसानाः ।
तान्पूर्वः॑ परि॒गृह्णामि॑ ।
स्व आ॒यत॑ने मनी॒षया॑ ।
अ॒यं पि॒तृणा॑म॒ग्निः ।
अवा॑ङ्ङु॒व्या पि॒तृभ्य॑ आ ।
तं पूर्वंः॑ परि॒गृह्णामि॑ ।
अवि॑षं नः पि॒तुं क॑रत् ।
अज॑स्रं त्वाꣳ स॒भापा॒लाः ॥ ५ ॥

[[3-7-4-6]]

वि॒जय॑भा॒गꣳ स॒मिन्ध॑ताम् ।
अ॒ग्ने दी॒दाय॑ मे स॒भ्य ।
विजि॑त्यै श॒रदः॑ श॒तम् ।
अन्न॑मावस॒थीय॑म् ।
अ॒भिह॑राणि श॒रदः॑ श॒तम् ।
आ॒वस॑थे श्रियं मन्त्र॑म् ।
अहि॑र्बु॒ध्नियो॑ नियच्छतु ।
इ॒दम॑हम॒ग्निज्ये॑ष्ठेभ्यः ।
वसु॑भ्यो य॒ज्ञं प्र॑ब्रवीमि ।
इ॒दम॑हमिन्द्र॒ज्येष्ठे॑भ्यः ॥ ६ ॥

[[3-7-4-7]]

रु॒द्रेभ्यो॑ य॒ज्ञं प्र॒ब्रवी॑मि।

इ॒द॒म॒हं वरु॑णज्येष्ठेभ्यः।

आ॒दि॒त्येभ्यो॑ य॒ज्ञं प्र॒ब्रवी॑मि।

प॒य॒स्व॒तीरो॒ष॒धयः॑।

प॒य॒स्व॒द्वी॒रु॒धां प॒यः॑।

अ॒पां प॒य॒सो य॒त्प॒यः॑।

तेन॑ मा॒मिन्द्र॑ स॒सृ॒ज।

अ॒ग्नै॑ व्रत॒पते॑ व्र॒तं च॑रिष्यामि।

तच्छ॑के॒यं तन्मै॑ रा॒ध्यता॑म्।

वा॒यो व्रत॑प॒त आ॒दि॒त्य व्रत॑पते ॥ ७ ॥

[[3-7-4-8]]

व्र॒ताना॑ व्रत॒पते॑ व्र॒तं च॑रिष्यामि।

तच्छ॑के॒यं तन्मै॑ रा॒ध्यता॑म्।

इ॒मां प्रा॒ची॒मु॒दी॒ची॒म्।

इ॒ष॒मूर्ज॑म॒भि स॒ङ्कृ॑ताम्।

ब॒हु॒पर्णा॑मशु॒ष्का॒ग्राम्।

ह॒रा॒मि प॒शु॒पा॒म॒हम्।

य॒त्कृ॑ष्णो॑ रू॒पं कृ॒त्वा।

प्रा॒वि॒श॒स्त्वं व॒न॒स्प॒तीन्।

त॒त॒स्त्वामै॑कवि॒श॒ति॒धा।

संभ॑रामि सु॒संभृ॑ता॥ ८ ॥

[[3-7-4-9]]

त्री॒न्प॒रि॒धी॑स्ति॒स्रः स॒मि॒धः॑।

य॒ज्ञायु॑रनु॒सं॒च॒रान्।

उ॒प॒वेषं॑ मे॒क्षणं॑ धृ॒ष्टि॑म्।

संभ॑रामि सु॒संभृ॑ता॥

या जा॒ता ओ॒ष॒धयः॑।

दे॒वेभ्य॑स्त्रियु॒गं पु॒रा।

तासां पर्व राध्यासम्।
परिस्तरमाहरन्।
अपां मेध्यं यज्ञियम्।
सदेवः शिवमस्तु मे ॥ ९ ॥

[[3-7-4-10]]

आच्छेत्ता वो मा रिषम्।
जीवानि शरदः शतम्।
अपरिमितानां परिमिताः।
संनद्ये सुकृताय कम्।
एनो मा निगा कतमच्चनाहम्।
पुनरुत्थाय बहुला भवन्तु।
सकृदाच्छिन्नं बहिरूर्णामृदु।
स्योनं पितृभ्यस्त्वा भराम्यहम्।
अस्मिन्त्सीदन्तु मे पितरः सोम्याः।
पितामहाः प्रपितामहाश्चानुगैः सह ॥ १० ॥

[[3-7-4-11]]

त्रिवृत्पलाशे दुर्भः।
इयान्प्रादेशसमितः।
यज्ञे पवित्रं पोतृतमम्।
पयो हव्यं करोतु मे।
इमौ प्राणापानौ।
यज्ञस्याङ्गानि सर्वशः।
आप्याययन्तौ संचरताम्।
पवित्रे हव्यशोधने।
पवित्रे स्थो वैष्णवी।
वायुर्वा मनसा पुनातु ॥ ११ ॥

[[3-7-4-12]]

अयं प्राणश्चापानश्च।
यजमानमपिगच्छताम्।

यज्ञे ह्यभूतां पोतारौ।
पवित्रे हव्यशोधने।
त्वया वेदिं विविदुः पृथिवीम्।
त्वया यज्ञो जायते विश्वदानिः।
अच्छिद्रं यज्ञमन्वेषि विद्वान्।
त्वया होता संतनोत्यर्धमासान्।
त्रयस्त्रिंशोऽसि तन्तूनाम्।
पवित्रेण सहागहि ॥ १२ ॥

[[3-7-4-13]]

शिवेयं रज्जुरभिधानीं।
अघ्नियामुपसेवताम्।
अप्रस्रंसाय यज्ञस्य।
उखे उपदधाम्यहम्।
पशुभिः संनीतं विभृताम्।
इन्द्राय शृतं दधि।
उपवेषोऽसि यज्ञाय।
त्वां परिवेषमधारयन्।
इन्द्राय हविः कृण्वन्तः।
शिवः शग्मो भवासि नः ॥ १३ ॥

[[3-7-4-14]]

अमृन्मयं देवपात्रम्।
यज्ञस्यायुषि प्रयुज्यताम्।
तिरःपवित्रमतिं नीताः।
आपो धारय माऽतिगुः।
देवेन सवित्रोत्पृताः।
वसोः सूर्यस्य रश्मिभिः।
गां दोहपवित्रे रज्जुम्।
सर्वा पात्राणि शुन्धत।
एता आचरन्ति मधुमद्दुहानाः।

प्रजावतीर्यशसो विश्वरूपाः ॥ १४ ॥

[[3-7-4-15]]

बहीर्भवन्तीरुपजायमानाः ।
इह व इन्द्रो रमयतु गावः ।
पूषा स्थ ।
अयक्ष्मा वः प्रजया सःसृजामि ।
रायस्पोषेण बहुला भवन्तीः ।
ऊर्जं पयः पिन्वमाना घृतं च ।
जीवो जीवन्तीरुप वः सदेयम् ।
द्यौश्चेमं यज्ञं पृथिवी च संदुहाताम् ।
धाता सोमेन सह वातेन वायुः ।
यजमानाय द्रविणं दधातु ॥ १५ ॥

[[3-7-4-16]]

उत्सं दुहन्ति कलशं चतुर्विलम् ।
इडां देवीं मधुमतीं सुवर्दिदम् ।
तदिन्द्राग्नी जिन्वतः सूनृतावत् ।
तद्यजमानममृतत्वे दधातु ।
कामधुक्षः प्र णो ब्रूहि ।
इन्द्राय हविरिन्द्रियम् ।
अमूं यस्यां देवानाम् ।
मनुष्याणां पयो हितम् ।
बहु दुग्धीन्द्राय देवेभ्यः ।
हव्यमाप्यायतां पुनः ॥ १६ ॥

[[3-7-4-17]]

वत्सेभ्यो मनुष्येभ्यः ।
पुनर्दोहाय कल्पताम् ।
यज्ञस्य संततिरसि ।
यज्ञस्य त्वा संततिमनु संतनोमि ।
अदस्तमसि विष्णवे त्वा ।

यज्ञायापिदधाम्यहम्।
अद्भिररिक्तेन पात्रेण।
याः पूताः परिशेरते।
अयं पयः सोमं कृत्वा।
स्वां योनिमपिगच्छतु ॥ १७ ॥

[[3-7-4-18]]

पर्णवल्कः पवित्रम्।
सौम्यः सोमाद्धि निर्मितः।
इमौ पर्णं च दुर्भं च।
देवानां हव्यशोधनौ।
प्रातर्वेषाय गोपाय।
विष्णो हव्यं हि रक्षसि।
उभावग्नी उपस्तृणते।
देवता उपवसन्तु मे।
अहं ग्राम्यानुपवसामि।
मह्यं गोपतये पशून् ॥ १८ ॥

आभृत इमं गृह्णामि पूर्वस्ताः पूर्वः परिगृह्णामि सभापाला इन्द्रज्येष्ठेभ्य आदित्य व्रतपते सुसंभृता मे सह
पुनातु गहि नो विश्वरूपा दधातु पुनर्गच्छतु पशून् ॥ ४ ॥
याः पुरस्तादिमामूर्जमिह प्रजा इह पशवोऽयं पितृणामग्निः ॥

[[3-7-5-1]]

देवा देवेषु पराक्रमध्वम्।
प्रथमा द्वितीयेषु।
द्वितीयास्तृतीयेषु।
त्रिरेकादशा इह माऽवत।
इदं शकेयं यदिदं करोमि।
आत्मा करोत्वात्मनै।
इदं करिष्ये भेषजम्।
इदं मे विश्वभेषजा।
अश्विना प्रावतं युवम्।

इदमहं सेनाया अभीत्वर्थैः ॥ १ ॥

[[3-7-5-2]]

मुखमपोहामि।

सूर्यं ज्योतिर्विभाहि।

महत इन्द्रियाय।

आप्यायतां घृतयोनिः।

अग्निर्हव्याऽनुमन्यताम्।

खमङ्घ्रं त्वचमङ्घ्रं।

सुरूपं त्वा वसुविदम्।

पशूनां तेजसा।

अग्नये जुष्टमभिघारयामि।

स्योनं ते सदनं करोमि ॥ २ ॥

[[3-7-5-3]]

घृतस्य धारया सुशेवं कल्पयामि।

तस्मिन्त्सीदामृते प्रतितिष्ठ।

ब्रीहीणां मेघ सुमनस्यमानः।

आर्द्रः प्रथस्त्रुर्भुवनस्य गोपाः।

शृत उत्स्नाति जनिता मतीनाम्।

यस्त आत्मा पशुषु प्रविष्टः।

देवानां विष्टामनु यो वितस्थे।

आत्मन्वान्तसोम घृतवान्हि भूत्वा।

देवान्गच्छ सुर्विन्द यजमानाय मह्यम्।

इरा भूतिः पृथिव्यै रसो मोत्क्रमीत् ॥ ३ ॥

[[3-7-5-4]]

देवाः पितरः पितरो देवाः।

योऽहमस्मि स सन्यजे।

यस्यास्मि न तमन्तरेमि।

स्वं म इष्टं स्वं दत्तम्।

स्वं पूर्तं स्वं श्रान्तम्।

स्व॑ हु॒तम्।
तस्य॑ मे॒ऽग्निरु॑प॒द्रष्टा।
वा॒युरु॑प॒श्रोता।
आ॒दित्यो॑ऽनु॒ख्याता।
द्यौः पि॒ता ॥ ४ ॥

[[3-7-5-5]]

पृथि॒वी मा॒ता।
प्र॒जाप॑ति॒र्बन्धुः॑।
य ए॒वास्मि॑ स स॒न्यजे॑।
मा भे॒र्मा संवि॑क्था॒ मा त्वा॑ हि॒सिष॑म्।
मा ते॒ तेजो॑ऽप॒क्रमी॑त्।
भ॒रत॑मु॒द्धरे॑मनु॒षिञ्च॑।
अ॒वदा॑नानि ते प्र॒त्यव॑दास्यामि।
नम॑स्ते अस्तु॒ मा मा॑ हि॒सीः।
यद॑व॒दाना॑नि तेऽव॒द्यन्।
वि॒लो॒माका॑र्षि॒मात्म॑नः ॥ ५ ॥

[[3-7-5-6]]

आज्ये॑न॒ प्रत्य॑नज्म्ये॒नत्।
तत्त॑ आ॒प्याय॑तां पु॒नः।
अज्या॑यो यवमा॒त्रात्।
आ॒व्या॒घात्कृ॑त्यतामि॒दम्।
मा रू॒रुपाम॑ य॒ज्ञस्य॑।
शु॒द्धं॑ स्वि॒ष्टमि॒दं॑ ह॒विः।
मनु॑ना दृ॒ष्टां॑ घृ॒तप॑दीम्।
मि॒त्रावरु॑णसमी॒रिता॑म्।
द॒क्षिणा॑र्धा॒दसं॑भिन्दन्।
अव॑द्याम्ये॒कतो॑मु॒खाम् ॥ ६ ॥

[[3-7-5-7]]

इ॒डे॑ भा॒गं जु॑षस्व नः।

जिन्व॒ गा जिन्वा॑र्वीतः ।
तस्या॑स्ते भक्षि॒वाणः॑ स्याम ।
स॒र्वात्मानः॑ स॒र्वग॑णाः ।
ब्र॒ध्न पिन्व॑स्व ।
द॒दतो॑ मे॒ मा क्षा॑यि ।
कु॒र्वतो॑ मे॒ मोप॑दसत् ।
दि॒शां कृ॑प्तिरसि ।
दि॒शो॑ मे कल्पन्ताम् ।
कल्प॑न्तां मे॒ दिशः॑ ॥ ७ ॥

[[3-7-5-8]]

दै॒वींश्च॑ मानु॒षींश्च॑ ।
अ॒हो॒रा॒त्रे मे॑ कल्पेताम् ।
अ॒र्ध॒मा॒सा मे॑ कल्पन्ताम् ।
मा॒सा॑ मे कल्पन्ताम् ।
ऋ॒त॒वो॑ मे कल्पन्ताम् ।
सं॒वत्स॑रो मे॒ कल्प॑ताम् ।
कृ॒प्तिर॑सि कल्प॑तां मे ।
आशा॑नां त्वाऽऽशा॒पाले॑भ्यः ।
च॒तु॒भ्यो॑ अ॒मृतै॑भ्यः ।
इ॒दं भू॒तस्या॑र्घ्य॒क्षेभ्यः॑ ॥ ८ ॥

[[3-7-5-9]]

वि॒धेम॑ ह॒विषा॑ व॒यम् ।
भज॑तां भा॒गी भा॒गम् ।
माऽभा॒गोऽभ॑क्त ।
नि॒रभा॑गं भ॒जामः॑ ।
अ॒पस्वि॑न्व ।
ओष॑धीर्जिन्व ।
द्वि॒पात्पा॑हि ।
च॒तु॒ष्पा॑दव ।

दिवो वृष्टिमेरय।

ब्राह्मणानामिदं हविः ॥ ९ ॥

[[3-7-5-10]]

सोम्यानां सोमपीथिनाम्।

निर्भक्तो ब्राह्मणः।

नेहाब्राह्मणस्यास्ति।

समङ्गां बर्हिर्हविषा घृतेन।

समादित्यैर्वसुभिः सं मरुद्भिः।

समिन्द्रेण विश्वेभिर्देवेभिरङ्गाम्।

दिव्यं नभो गच्छतु यत्स्वाहा।

इन्द्राणीवाविधवा भूयासम्।

अदितिरिव सुपुत्रा।

अस्थूरि त्वा गार्हपत्य ॥ १० ॥

[[3-7-5-11]]

उपनिषदे सुप्रजास्त्वाय।

सं पत्नी पत्या सुकृतेन गच्छताम्।

यज्ञस्य युक्तौ धुर्यावभूताम्।

संजानानौ विजहतामरातीः।

दिवि ज्योतिरजरमारभेताम्।

दश ते तनुवो यज्ञ यज्ञियाः।

ताः प्रीणातु यजमानो घृतेन।

नारिष्ठयोः प्रशिषमीडमानः।

देवानां दैव्येऽपि यजमानोऽमृतोऽभूत्।

यं वा देवा अकल्पयन् ॥ ११ ॥

[[3-7-5-12]]

ऊर्जो भागं शतक्रतू।

एतद्वा तेन प्रीणानि।

तेन तृप्यतमंहहौ।

अहं देवानां सुकृतामस्मि लोके।

ममेदमिष्टं न मिथुर्भवाति।
अहं नारिष्ठावनुयजामि विद्वान्।
यदाभ्यामिन्द्रो अदधाद्भागधेयम्।
अदारसृद्भवत देव सोम।
अस्मिन्यज्ञे मरुतो मृडता नः।
मा नो विददुभि भामो अशस्तिः ॥ १२ ॥

[[3-7-5-13]]

मा नो विदद्वृजना द्वेष्या या।
ऋषभं वाजिनं वयम्।
पूर्णमासं यजामहे।
स नो दोहताः सुवीर्यम्।
रायस्पोषः सहस्रिणाम्।
प्राणाय सुरार्धसे।
पूर्णमासाय स्वाहा।
अमावास्या सुभगा सुशेवा।
धेनुरिव भूय आप्यायमाना।
सा नो दोहताः सुवीर्यम्।
रायस्पोषः सहस्रिणाम्।
अपानाय सुरार्धसे।
अमावास्यायै स्वाहा।
अभिस्तृणीहि परिधेहि वेदिम्।
जामिं मा हिःसीरमुया शयाना।
होतृषदना हरिताः सुवर्णाः।
निष्का इमे यजमानस्य ब्रध्ने ॥ १३ ॥
अभीत्वैर्यै करोमि क्रमीत्पिताऽऽत्मन एकतोमुखां मे दिशोऽध्यक्षेभ्यो हविर्गाहपत्याकल्पयन्नशस्तिः सा
नो दोहताः सुवीर्यः सप्त च ॥ ५ ॥

[[3-7-6-1]]

परिस्तृणीत परिधत्ताग्निम्।
परिहितोऽग्निर्यजमानं भुनक्तु।

अपा॑ रस॑ ओष॑धीना॑ सुव॑र्णः ।
नि॒ष्का इ॒मे यज॑मानस्य सन्तु का॒मदु॑घाः ।
अ॒मुत्रा॑मु॒ष्मिँल्लो॑के ।
भू॒प॒ते भु॑वनपते ।
म॒ह॒तो भू॑तस्य॒ प॒ते ।
ब्र॒ह्माणं॑ त्वा वृणीमहे ।
अ॒हं भू॑पतिर॒हं भु॑वनपतिः ।
अ॒हं म॒ह॒तो भू॑तस्य॒ प॒तिः ॥ १ ॥

[[3-7-6-2]]

दे॒वेन॑ सवि॒त्रा प्र॑सू॒त आ॒र्त्वि॑ज्यं करिष्यामि ।
दे॒वस॑वि॒तरे॒तं त्वा॑ वृणते ।
बृ॒ह॒स्पतिं॑ दै॒व्यं ब्र॒ह्माण॑म् ।
तद॒हं म॑न॒से प्र॑ब्रवीमि ।
म॒नो॑ गाय॒त्रियै॑ ।
गा॒य॒त्री त्रि॑ष्टुभै ।
त्रि॒ष्टु॒जग॑त्यै ।
जग॑त्यनु॒ष्टुभै॑ ।
अ॒नु॒ष्टुक् प॒ङ्क्त्यै॑ ।
प॒ङ्क्तिः प्र॒जाप॑तये ॥ २ ॥

[[3-7-6-3]]

प्र॒जाप॑तिर्वि॒श्वेभ्यो॑ दे॒वेभ्यः॑ ।
वि॒श्वे दे॒वा बृ॒ह॒स्पत॑ये ।
बृ॒ह॒स्पति॑र्ब्रह्मणे ।
ब्र॒ह्म भूर्भु॑वः सु॒वः ।
बृ॒ह॒स्पति॑र्दे॒वानां॑ ब्रह्मा ।
अ॒हं म॑नु॒ष्याणा॑म् ।
बृ॒ह॒स्पते॑ य॒ज्ञं गो॑पाय ।
इ॒दं तस्मै॑ ह॒र्म्यं करो॑मि ।
यो वो॑ दे॒वाश्च॑रति ब्रह्म॒चर्य॑म् ।

मेधावी दिक्षु मनसा तपस्वी ॥ ३ ॥

[[3-7-6-4]]

अन्तर्दूतश्चरति मानुषीषु।
चतुःशिखण्डा युवतिः सुपेशाः।
घृतप्रतीका भुवनस्य मध्यै।
मर्मृज्यमाना महते सौभगाय।
मह्यं धुक्व यजमानाय कामान्।
भूमिर्भूत्वा महिमानं पुपोष।
ततो देवी वर्धयते पयांसि।
यज्ञिया यज्ञं वि च यन्ति शं च।
ओषधीराप इह शक्रीश्च।
यो मा हृदा मनसा यश्च वाचा ॥ ४ ॥

[[3-7-6-5]]

यो ब्रह्मणा कर्मणा द्वेष्टि देवाः।
यः श्रुतेन हृदयेनेष्णता च।
तस्येन्द्र वज्रेण शिरश्छिनद्भि।
ऊर्णामृदु प्रथमानं स्योनम्।
देवेभ्यो जुष्टं सदानाय बर्हिः।
सुवर्गे लोके यजमानं हि धेहि।
मां नाकस्य पृष्ठे परमे व्योमन्।
चतुःशिखण्डा युवतिः सुपेशाः।
घृतप्रतीका वयुनानि वस्ते।
सा स्तीर्यमाणा महते सौभगाय ॥ ५ ॥

[[3-7-6-6]]

सा मे धुक्व यजमानाय कामान्।
शिवा च मे शग्मा चैधि।
स्योना च मे सुषदा चैधि।
ऊर्जस्वती च मे पयस्वती चैधि।
इषमूर्जं मे पिन्वस्व।

ब्रह्मतेजो मे पिन्वस्व ।
क्षत्रमोजो मे पिन्वस्व ।
विशं पुष्टिं मे पिन्वस्व ।
आयुरन्नाद्यं मे पिन्वस्व ।
प्रजां पशून्मे पिन्वस्व ॥ ६ ॥

[[3-7-6-7]]

अस्मिन्यज्ञ उप भूय इन्द्र मे ।
अविक्षोभाय परिधीन्दधामि ।
धर्ता धरुणो धरीयान् ।
अग्निर्द्वेषांसि निरितो नुदातै ।
विच्छिनद्भि विधृतीभ्यां सपत्नान् ।
जातान्भ्रातृव्यान्ये च जनिष्यमाणाः ।
विशो यन्त्राभ्यां विधमाम्येनान् ।
अहं स्वानामुत्तमोऽसानि देवाः ।
विशो यन्त्रे नुदमाने अरातिम् ।
विश्वं पाप्मानममतिं दुर्मरायुम् ॥ ७ ॥

[[3-7-6-8]]

सीदन्ती देवी सुकृतस्य लोके ।
धृतीं स्थो विधृती स्वधृती ।
प्राणान्मयि धारयतम् ।
प्रजां मयि धारयतम् ।
पशून्मयि धारयतम् ।
अयं प्रस्तर उभयस्य धर्ता ।
धर्ता प्रयाजानामुतानूयाजानाम् ।
स दाधार समिधो विश्वरूपाः ।
तस्मिन्त्सुचो अध्यासादयामि ।
आरोह पथो जुहु देवयानान् ॥ ८ ॥

[[3-7-6-9]]

यत्रर्षयः प्रथमजा ये पुराणाः ।

हिरण्यपक्षाऽजिरा सम्भृताङ्गा।
 वहासि मा सुकृतां यत्र लोकाः।
 अवाहं बाध उपभृता सपत्नान्।
 जातान्भ्रातृव्यान्ये च जनिष्यमाणाः।
 दोहै यज्ञं सुदुघामिव धेनुम्।
 अहमुत्तरो भूयासम्।
 अधरे मत्सपत्नाः।
 यो मा वाचा मनसा दुर्मरायुः।
 हृदाऽरातीयादभिदासदग्ने ॥ ९ ॥

[[3-7-6-10]]

इदमस्य चित्तमधरं ध्रुवायाः।
 अहमुत्तरो भूयासम्।
 अधरे मत्सपत्नाः।
 ऋषभोऽसि शाकरः।
 घृताचीनां सूनुः।
 प्रियेण नाम्नां प्रिये सदासि सीद।
 स्योनो मे सीद सुषदः पृथिव्याम्।
 प्रथयि प्रजयां पशुभिः सुवर्गे लोके।
 दिवि सीद पृथिव्यामन्तरिक्षे।
 अहमुत्तरो भूयासम् ॥ १० ॥

[[3-7-6-11]]

अधरे मत्सपत्नाः।
 इयं स्थाली घृतस्य पूर्णा।
 अच्छिन्नपयाः शतधार उत्सः।
 मारुतेन शर्मणा दैव्येन।
 यज्ञोऽसि सर्वतः श्रितः।
 सर्वतो मां भूतं भविष्यच्छ्रयताम्।
 शतं मे सन्त्वाशिषः।
 सहस्रं मे सन्तु सूनृताः।

इरावतीः पशुमतीः।

प्रजापतिरसि सर्वतः श्रितः ॥ ११ ॥

[[3-7-6-12]]

सर्वतो मां भूतं भविष्यच्छ्रयताम्।

शतं मे सन्त्वाशिषः।

सहस्रं मे सन्तु सूनृताः।

इरावतीः पशुमतीः।

इदमिन्द्रियममृतं वीर्यम्।

अनेनेन्द्राय पशवोऽचिकित्सन्।

तेन देवा अवतोप माम्।

इहेषमूर्जं यशः सह ओजः सनेयम्।

शृतं मयि श्रयताम्।

यत्पृथिवीमचरत्तत्रविष्टम् ॥ १२ ॥

[[3-7-6-13]]

येनासिञ्चद्वलमिन्द्रे प्रजापतिः।

इदं तच्छुक्रं मधु वाजिनीवत्।

येनोपरिष्ठादधिनोन्महेन्द्रम्।

दधि मां धिनोतु।

अयं वेदः पृथिवीमन्विन्दत्।

गुहां सतीं गहने गहरेषु।

स विन्दतु यजमानाय लोकम्।

अच्छिद्रं यज्ञं भूरिकर्मा करोतु।

अयं यज्ञः समसदद्दुविष्मान्।

ऋचा साम्ना यजुषा देवताभिः ॥ १३ ॥

[[3-7-6-14]]

तेन लोकान्तसूर्यवतो जयेम।

इन्द्रस्य सख्यममृतत्वमश्याम्।

यो नः कनीय इह कामयातै।

अस्मिन्यज्ञे यजमानाय मह्यम्।

अप॒ तमिन्द्रा॑ग्नी भुव॑नान्नुदेताम्।
अ॒हं प्र॒जां वी॒रव॑तीं विदेय।
अग्ने॑ वाजजित्।
वाजं॑ त्वा सरि॒ष्यन्त॑म्।
वाजं॑ जेष्यन्त॑म्।
वा॒जिनं॑ वाज॒जित॑म् ॥ १४ ॥

[[3-7-6-15]]

वा॒जजि॑त्यायै॒ संमा॑र्जिम्।
अ॒ग्निम॑न्नादम॒न्नाद्या॑य।
उप॑हृतो द्यौः पि॒ता।
उप॑ मां द्यौः पि॒ता ह्य॑यताम्।
अ॒ग्निरा॑ग्नी॒द्भ्रात्।
आयु॑षे॒ वर्च॑से।
जी॒वात्वै॑ पुण्याय।
उप॑हृता पृथि॒वी मा॒ता।
उप॑ मां मा॒ता पृथि॒वी ह्य॑यताम्।
अ॒ग्निरा॑ग्नी॒द्भ्रात् ॥ १५ ॥

[[3-7-6-16]]

आयु॑षे॒ वर्च॑से।
जी॒वात्वै॑ पुण्याय।
मनो॑ ज्योति॒र्जुष॑ता॒माज्य॑म्।
विच्छि॑न्नं य॒ज्ञं स॒मिमं॑ दधातु।
बृह॑स्पतिस्तनुतामि॒मं नः॑।
विश्वे॑ दे॒वा इ॒ह मा॑दयन्ताम्।
यं ते॑ अ॒ग्न आ॒वृश्चामि॑।
अ॒हं वा॑ क्षिपि॒तश्च॑रन्।
प्र॒जां च॑ तस्य॒ मूलं॑ च।
नी॒चैर्दे॒वा नि॒वृश्च॑त ॥ १६ ॥

[[3-7-6-17]]

अग्ने॒ यो नोऽभि॒दास॑ति ।
स॒मा॒नो॒ यश्च॒ नि॒ष्ट्यः॑ ।
इ॒ध्मस्यै॑व प्र॒क्षाय॑तः ।
मा तस्यो॒च्छे॑षि कि॒ञ्चन॑ ।
यो मां॑ द्वेष्टि॒ जात॑वेदः ।
यं चा॒हं द्वे॒ष्मि यश्च॒ माम् ।
सर्वा॑ऽस्तान॒ग्ने संद॑ह ।
याश्चा॒हं द्वे॒ष्मि ये च॒ माम् ।
अग्ने॑ वाजजित् ।
वाजं॑ त्वा ससृ॒वाऽस॑म् ॥ १७ ॥

[[3-7-6-18]]

वाजं॑ जिगि॒वाऽस॑म् ।
वा॒जिनं॑ वाज॒जित॑म् ।
वा॒जजि॒त्यायै॑ संमा॑र्जिम् ।
अ॒ग्निम॑न्ना॒दम॑न्नाद्याय ।
वेदि॑र्ब॒र्हिः शृ॒तः ह॒विः ।
इ॒ध्मः परि॒धयः॑ स्रुचः ।
आज्यं॑ य॒ज्ञ ऋ॒चो यजुः॑ ।
या॒ज्याश्च॑ वष॒ट्काराः॑ ।
सं मे॑ संन॒तयो॑ नमन्ताम् ।
इ॒ध्मसं॑न॒हने॑ हुते ॥ १८ ॥

[[3-7-6-19]]

दि॒वः खी॒लोऽव॑ततः ।
पृथि॒व्या अ॒ध्युत्थि॑तः ।
तेना॑ स॒हस्र॑काण्डेन ।
द्विष॑न्तः शोचयामसि ।
द्विष॑न्मे बहु शोचतु ।
ओष॑धे॒ मो अ॒हः शु॒चम् ।
य॒ज्ञ नम॑स्ते य॒ज्ञ ।

नमो नमश्च ते यज्ञ।
शिवेन मे संतिष्ठस्व।
स्योनेन मे संतिष्ठस्व ॥ १९ ॥

[[3-7-6-20]]

सुभूतेन मे संतिष्ठस्व।
ब्रह्मवर्चसेन मे संतिष्ठस्व।
यज्ञस्यर्द्धिमनु संतिष्ठस्व।
उप ते यज्ञ नमः।
उप ते नमः।
उप ते नमः।
त्रिष्फली क्रियमाणानाम्।
यो न्यङ्गो अंशिशिष्यते।
रक्षसां भागधेयम्।
आपस्तत्प्रवहतादितः ॥ २० ॥

[[3-7-6-21]]

उलूखले मुसले यच्च शूर्पे।
आशिश्लेष दृषदि यत्कपाले।
अवप्रुषो विप्रुषः संयजामि।
विश्वे देवा हविरिदं जुषन्ताम्।
यज्ञे या विप्रुषः सन्ति बह्वीः।
अग्नौ ताः सर्वाः स्विष्टाः सुहुता जुहोमि।
उद्यन्नद्य मित्रमहः।
सपत्नान्मे अनीनशः।
दिवैनान्विद्युता जहि।
निम्नोचन्नधरान्कृधि ॥ २१ ॥

[[3-7-6-22]]

उद्यन्नद्य वि नो भज।
पिता पुत्रेभ्यो यथा।
दीर्घायुत्वस्य हेशिषे।

तस्य॑ नो देहि॑ सूर्य॑ ।
उ॒द्यन्न॑द्य मि॒त्रम॑हः ।
आ॒रोह॑न्नु॒त्तरा॑ दि॒वम् ।
हृ॒द्रो॒गं म॑म सूर्य॑ ।
ह॒रि॒मा॒णं च॑ नाशय ।
शु॒केषु॑ मे ह॒रि॒मा॒णम् ।
रो॒प॒णाका॑सु दध्मसि ॥ २२ ॥

[[3-7-6-23]]

अथो॑ ह॒रि॒द्र॒वेषु॑ मे ।
ह॒रि॒मा॒णं नि॑दध्मसि ।
उद॑गा॒द्यमा॑दि॒त्यः ।
वि॒श्वेन॑ स॒हसा॑ स॒ह ।
द्वि॒षन्तं॑ म॑म र॒न्धय॑न् ।
मो अ॒हं द्वि॒षतो॑ र॒धम् ।
यो नः॑ श॒पाद॑श॒पतः॑ ।
यश्च॑ नः॒ श॒पतः॑ श॒पात् ।
उ॒षाश्च॑ तस्मै॑ नि॒मृक्क॑ ।
सर्वं॑ पा॒पं समू॑हताम् ॥ २३ ॥

[[3-7-6-24]]

यो नः॑ स॒पत्नो॑ यो र॒णः ।
म॒तोऽभि॑दास॒ति दे॒वाः ।
इ॒ध्मस्ये॑व प्र॒क्षाय॑तः ।
मा तस्यो॑च्छै॒षि किञ्च॑न ।
अव॑सृष्टः प॒राप॑त ।
श॒रो ब्र॑ह्मस॒शितः॑ ।
गच्छा॑मि॒त्रान्प्र॑विश ।
मैषां॑ कंच॒नोच्छि॑षः ॥ २४ ॥

पतिः॑ प्र॒जाप॑तये त॒पस्वी॑ वा॒चा सौ॑भ॒गाय॑ प॒शून्मै॑ पि॒न्वस्व॑ दु॒रम्रा॑युं दे॒व्याना॑न॒ग्नेऽन्तरि॑क्षेऽह॒मुत्त॑रो भूयासं
प्र॒जाप॑तिरसि स॒र्वतः॑ श्रतः प्र॒विष्टं॑ दे॒वता॑भिर्वा॒ज॒जितं॑ पृथि॒वी ह्य॑ताम॒ग्निरा॒ग्नी॑द्वाद्वा॒श्चत॑ स॒सृवा॑स॒सं हु॑ते

स्योनेन मे संतिष्ठस्वेतः कृधि दध्मस्यूहतामष्टौ च ॥ ६ ॥

[[3-7-7-1]]

सक्षेदं पश्य।
विधर्तरिदं पश्य।
नाकेदं पश्य।
रमतिः पनिष्ठा।
ऋतं वर्षिष्ठम्।
अमृता यान्याहुः।
सूर्यो वरिष्ठो अक्षभिर्विभाति।
अनु द्यावापृथिवी देवपुत्रे।
दीक्षाऽसि तपसो योनिः।
तपोऽसि ब्रह्मणो योनिः ॥ १ ॥

[[3-7-7-2]]

ब्रह्मासि क्षत्रस्य योनिः।
क्षत्रमस्यृतस्य योनिः।
ऋतमसि भूरारभे श्रद्धां मनसा।
दीक्षां तपसा।
विश्वस्य भुवनस्याधिपत्नीम्।
सर्वे कामा यजमानस्य सन्तु।
वार्तं प्राणं मनसाऽन्वारभामहे।
प्रजापतिं यो भुवनस्य गोपाः।
स नो मृत्योस्त्रायतां पात्वःहंसः ॥ २ ॥

[[3-7-7-3]]

ज्योग्जीवा जरामशीमहि।
इन्द्रं शाक्वर गायत्रीं प्रपद्ये।
तां तै युनज्मि।
इन्द्रं शाक्वर त्रिष्टुभं प्रपद्ये।
तां तै युनज्मि।
इन्द्रं शाक्वर जगतीं प्रपद्ये।

तां ते युनज्मि।
इन्द्रं शाकरानुष्टुभं प्रपद्ये।
तां ते युनज्मि।
इन्द्रं शाकरं पङ्क्तिं प्रपद्ये ॥ ३ ॥

[[3-7-7-4]]

तां ते युनज्मि।
आऽहं दीक्षामरुहमृतस्य पत्नीम्।
गायत्रेण छन्दसा ब्रह्मणा च।
ऋतं सत्येऽधायि।
सत्यमृतेऽधायि।
ऋतं च मे सत्यं चाभूताम्।
ज्योतिरभूवँ सुवरगमम्।
सुवर्गं लोकं नाकस्य पृष्ठम्।
ब्रध्नस्य विष्टपमगमम्।
पृथिवी दीक्षा ॥ ४ ॥

[[3-7-7-5]]

तयाऽग्निर्दीक्षया दीक्षितः।
ययाऽग्निर्दीक्षया दीक्षितः।
तया त्वा दीक्षया दीक्षयामि।
अन्तरिक्षं दीक्षा।
तया वायुर्दीक्षया दीक्षितः।
यया वायुर्दीक्षया दीक्षितः।
तया त्वा दीक्षया दीक्षयामि।
द्यौर्दीक्षा।
तयाऽऽदित्यो दीक्षया दीक्षितः।
ययाऽऽदित्यो दीक्षया दीक्षितः ॥ ५ ॥

[[3-7-7-6]]

तया त्वा दीक्षया दीक्षयामि।
दिशो दीक्षा।

तया॑ च॒न्द्रमा॑ दी॒क्षया॑ दी॒क्षितः॑ ।

यया॑ च॒न्द्रमा॑ दी॒क्षया॑ दी॒क्षितः॑ ।

तया॑ त्वा दी॒क्षया॑ दी॒क्षयामि॑ ।

आपो॑ दी॒क्षा ।

तया॑ वरु॒णो राजा॑ दी॒क्षया॑ दी॒क्षितः॑ ।

यया॑ वरु॒णो राजा॑ दी॒क्षया॑ दी॒क्षितः॑ ।

तया॑ त्वा दी॒क्षया॑ दी॒क्षयामि॑ ।

ओष॑धयो दी॒क्षा ॥ ६ ॥

[[3-7-7-7]]

तया॑ सोमो॒ राजा॑ दी॒क्षया॑ दी॒क्षितः॑ ।

यया॑ सोमो॒ राजा॑ दी॒क्षया॑ दी॒क्षितः॑ ।

तया॑ त्वा दी॒क्षया॑ दी॒क्षयामि॑ ।

वाग्दी॒क्षा ।

तया॑ प्रा॒णो दी॒क्षया॑ दी॒क्षितः॑ ।

यया॑ प्रा॒णो दी॒क्षया॑ दी॒क्षितः॑ ।

तया॑ त्वा दी॒क्षया॑ दी॒क्षयामि॑ ।

पृथि॒वी त्वा दी॒क्षमा॑ण॒मनु॑ दी॒क्षताम्॑ ।

अ॒न्तरि॑क्षं त्वा दी॒क्षमा॑ण॒मनु॑ दी॒क्षताम्॑ ।

द्यौस्त्वा दी॒क्षमा॑ण॒मनु॑ दी॒क्षताम्॑ ॥ ७ ॥

[[3-7-7-8]]

दिश॑स्त्वा दी॒क्षमा॑ण॒मनु॑ दी॒क्षन्ताम्॑ ।

आप॑स्त्वा दी॒क्षमा॑ण॒मनु॑ दी॒क्षन्ताम्॑ ।

ओष॑धयस्त्वा दी॒क्षमा॑ण॒मनु॑ दी॒क्षन्ताम्॑ ।

वाक्त्वा दी॒क्षमा॑ण॒मनु॑ दी॒क्षताम्॑ ।

ऋच॑स्त्वा दी॒क्षमा॑ण॒मनु॑ दी॒क्षन्ताम्॑ ।

सामा॑नि त्वा दी॒क्षमा॑ण॒मनु॑ दी॒क्षन्ताम्॑ ।

यजू॑षि त्वा दी॒क्षमा॑ण॒मनु॑ दी॒क्षन्ताम्॑ ।

अह॑श्च रात्रि॒श्च ।

कृषि॑श्च वृष्टि॒श्च ।

त्विषिश्चापचितिश्च ॥ ८ ॥

[[3-7-7-9]]

आपश्चौषधयश्च ।

ऊर्कं सूनुतां च ।

तास्त्वा दीक्षमाणमनु दीक्षन्ताम् ।

स्वे दक्षे दक्षपितेह सीद ।

देवानां सुम्नो महते रणाय ।

स्वासस्थस्तनुवा संविशस्व ।

पितेवैधि सूनुव आसुशेवः ।

शिवो मां शिवमाविश ।

सत्यं म आत्मा ।

श्रद्धा मे क्षितिः ॥ ९ ॥

[[3-7-7-10]]

तपो मे प्रतिष्ठा ।

सवितृप्रसूता मां दिशो दीक्षयन्तु ।

सत्यमस्मि ।

अहं त्वदस्मि मदसि त्वमेतत् ।

ममासि योनिस्तव योनिरस्मि ।

ममैव सन्वहं हव्यान्यग्ने ।

पुत्रः पित्रे लोककृज्जातवेदः ।

आजुह्वानः सुप्रतीकः पुरस्तात् ।

अग्ने स्वां योनिमासीद साध्या ।

अस्मिन्त्सधस्थे अध्युत्तरस्मिन् ॥ १० ॥

[[3-7-7-11]]

विश्वे देवा यजमानश्च सीदत ।

एकमिषे विष्णुस्त्वाऽन्वेतु ।

द्वे ऊर्जे विष्णुस्त्वाऽन्वेतु ।

त्रीणि व्रताय विष्णुस्त्वाऽन्वेतु ।

चत्वारि मायो भवाय विष्णुस्त्वाऽन्वेतु ।

पञ्च पशुभ्यो विष्णुस्त्वाऽन्वेतु।
षड्रायस्पोषाय विष्णुस्त्वाऽन्वेतु।
सप्त सप्तभ्यो होत्राभ्यो विष्णुस्त्वाऽन्वेतु।
सखायः सप्तपदा अभूम।
सख्यं ते गमेयम् ॥ ११ ॥

[[3-7-7-12]]

सख्यात्ते मा योषम्।
सख्यान्मे मा योषाः।
साऽसि सुब्रह्मण्ये।
तस्यास्ते पृथिवी पादः।
साऽसि सुब्रह्मण्ये।
तस्यास्तेऽन्तरिक्षं पादः।
साऽसि सुब्रह्मण्ये।
तस्यास्ते द्यौः पादः।
साऽसि सुब्रह्मण्ये।
तस्यास्ते दिशः पादः ॥ १२ ॥

[[3-7-7-13]]

परोरजास्ते पञ्चमः पादः।
सा न इषमूर्जं धुक्ष्व।
तेज इन्द्रियम्।
ब्रह्मवर्चसमन्नाद्यम्।
विमिमे त्वा पयस्वतीम्।
देवानां धेनुं सुदुघामनपस्फुरन्तीम्।
इन्द्रः सोमं पिबतु।
क्षेमो अस्तु नः।
इमां नराः कृणुत वेदिमेत्य।
वसुमतीं रुद्रवतीमादित्यवतीम् ॥ १३ ॥

[[3-7-7-14]]

वर्ष्मन्दिवः।

नाभां पृथिव्याः।

यथाऽयं यजमानो न रिष्येत्।

देवस्य सवितुः सवे।

चतुःशिखण्डा युवतिः सुपेशाः।

घृतप्रतीका भुवनस्य मध्ये।

तस्याः सुपर्णावधि यौ निविष्टौ।

तयोर्देवानामधि भागधेयम्।

अप जन्मं भयं नुद।

अप चक्राणि वर्तय।

गृहः सोमस्य गच्छतम्।

न वा उवेतन्म्रियसे न रिष्यसि।

देवाः इदेषि पृथिभिः सुगोभिः।

यत्र यन्ति सुकृतो नापि दुष्कृतः।

तत्र त्वा देवः सविता दधातु ॥ १४ ॥

ब्रह्मणो योनिरःहसः पङ्क्तिं प्रपद्ये दीक्षा ययाऽऽदित्यो दीक्षया दीक्षितस्तया त्वा दीक्षया दीक्षयाम्योषधयो
दीक्ष द्यस्त्वा दीक्षमाणमनु दीक्षतामपचितिश्वाक्षितिरुत्तरस्मिन्गामेयं दिशः पादं आदित्यवर्तीं वर्तय पञ्च
च ॥ ७ ॥

[[3-7-8-1]]

यदस्य पारे रजसः।

शुक्रं ज्योतिरजायत।

तन्नः पर्षदति द्विषः।

अग्ने वैश्वानर स्वाहा।

यस्माद्दीषाऽवाशिष्टाः।

ततो नो अभयं कृधि।

प्रजाभ्यः सर्वाभ्यो मृड।

नमो रुद्राय मीढुषे।

यस्माद्दीषा न्यषदः।

ततो नो अभयं कृधि ॥ १ ॥

[[3-7-8-2]]

प्र॒जाभ्यः॑ स॒र्वाभ्यो॑ मृ॒ड।
 नमो॑ रु॒द्राय॑ मी॒ढुषे॑।
 उ॒दु॒स्त्र तिष्ठ॑ प्र॒तितिष्ठ॑ मा रि॒षः।
 मेमं॑ य॒ज्ञं यज॑मानं च रीरिषः।
 सु॒वर्गे॑ लो॒के यज॑मानं॒ हि धे॒हि।
 शं न॑ एधि॒ द्विप॑दे शं चतु॒ष्पदे॑।
 यस्मा॑द्भी॒षाऽवै॑पि॒ष्ठाः प॒लायि॑ष्ठाः स॒मज्ञा॑स्थाः।
 ततो॑ नो॒ अभयं॑ कृधि।
 प्र॒जाभ्यः॑ स॒र्वाभ्यो॑ मृ॒ड।
 नमो॑ रु॒द्राय॑ मी॒ढुषे॑ ॥ २ ॥

[[3-7-8-3]]

य इ॒दम॑कः।
 तस्मै॑ नमः।
 तस्मै॑ स्वाहा॑।
 न वा उ॑ वे॒तन्मि॑यसे।
 आशा॑नां त्वा वि॒श्वा आशाः॑।
 य॒ज्ञस्य॑ हि स्थ ऋ॒त्वियो॑।
 इन्द्रा॑ग्नी॒ चेत॑नस्य च।
 हु॒ताहु॑तस्य॑ तृ॒प्यत॑म्।
 अहु॑तस्य॑ हु॒तस्य॑ च।
 हु॒तस्य॑ चाहु॑तस्य॑ च।
 अहु॑तस्य॑ हु॒तस्य॑ च।
 इन्द्रा॑ग्नी॒ अस्य॑ सोम॑स्य।
 वी॒तं पि॑बतं जु॒षेथा॑म्।
 मा यज॑मानं॒ तमो॑ विदत्।
 म॒र्त्वि॒जो मो॑ इ॒माः प्र॒जाः।
 मा यः॑ सोम॑मि॒मं पि॒बात्।
 स॒सृष्ट॑मु॒भयं॑ कृ॒तम् ॥ ३ ॥
 कृधि॑ मी॒ढुषे॑ऽहु॒तस्य॑ च स॒प्त च॑ ॥ ८ ॥

[[3-7-9-1]]

अनागसस्त्वा वयम्।
इन्द्रेण प्रेषिता उप।
वायुष्टे अस्त्वशभूः।
मित्रस्ते अस्त्वशभूः।
वरुणस्ते अस्त्वशभूः।
अपा क्षया ऋतस्य गर्भाः।
भुवनस्य गोपाः श्येना अतिथयः।
पर्वतानां ककुभः प्रयुतो नपातारः।
वसुनेन्द्रं ह्वयत।
घोषेणामीवाश्चातयत ॥ १ ॥

[[3-7-9-2]]

युक्ताः स्थ वहत।
देवा ग्रावाण इन्दुरिन्द्र इत्यवादिषुः।
ऐन्द्रमचुच्यवुः परमस्याः परावतः।
आऽस्मात्सधस्थात्।
ओरोरन्तरिक्षात्।
आ सुभूतमसुषवुः।
ब्रह्मवर्चसं म आसुषवुः।
समरे रक्षास्यवधिषुः।
अपहतं ब्रह्मज्यस्य।
वाक् त्वा मनश्च श्रिणीताम् ॥ २ ॥

[[3-7-9-3]]

प्राणश्च त्वाऽपानश्च श्रीणीताम्।
चक्षुश्च त्वा श्रोत्रं च श्रीणीताम्।
दक्षश्च त्वा बलं च श्रीणीताम्।
ओजश्च त्वा सहश्च श्रीणीताम्।
आयुश्च त्वा जरा च श्रीणीताम्।
आत्मा च त्वा तनूश्च श्रीणीताम्।

शृ॒तोऽसि॑ शृ॒तं कृ॑तः ।
शृ॒ताय॑ त्वा शृ॒तेभ्य॑स्त्वा ।
यमिन्द्र॑मा॒हुर्वरु॑णं॒ यमा॒हुः ।
यं मि॒त्रमा॒हुर्यमु॑ स॒त्यमा॒हुः ॥ ३ ॥

[[3-7-9-4]]

यो दे॒वानां॑ दे॒वत॑मस्तपो॒जाः ।
तस्मै॑ त्वा॒ तेभ्य॑स्त्वा ।
मयि॑ त्यदिन्द्रि॒यं मह॑त् ।
मयि॑ दक्षो॒ मयि॑ क्रतुः ।
मयि॑ धायि॒ सुवीर्य॑म् ।
त्रिशु॑ग्घ॒र्मो विभा॑तु मे ।
आकू॑त्या॒ मन॑सा स॒ह ।
वि॒राजा॒ ज्योति॑षा स॒ह ।
यज्ञे॑न॒ पय॑सा स॒ह ।
तस्य॑ दोह॑मशीमहि ॥ ४ ॥

[[3-7-9-5]]

तस्य॑ सु॒म्नम॑शीमहि ।
तस्य॑ भ॒क्षम॑शीमहि ।
वाग्जु॑षा॒णा सोम॑स्य तृप्यतु ।
मि॒त्रो जना॑न्प्रसमि॒त्र ।
यस्मान्न॑ जा॒तः परो॑ अ॒न्यो अस्ति॑ ।
य आ॑वि॒वेश॒ भुव॑नानि॒ विश्वा॑ ।
प्र॒जाप॑तिः प्र॒जया॑ संवि॒दानः॑ ।
त्रीणि॑ ज्योती॑षि सच॒ते स षोड॑शी ।
एष॑ ब्र॒ह्मा य ऋ॑त्वियः ।
इन्द्रो॑ नाम॑ श्रुतो ग॒णे ॥ ५ ॥

[[3-7-9-6]]

प्र ते॑ म॒हे वि॒दथे॑ श॒सिष॑ ह॒री ।
य ऋ॑त्वियः प्र ते॑ वन्वे ।

वनुषो ह॒र्य॒तं म॒द॑म्।
इन्द्रो॒ नाम॑ घृ॒तं न यः॑।
हरि॒भिश्च॑रु॒ सेच॑ते।
श्रुतो॒ ग॒ण आ॒ त्वां वि॑शन्तु।
हरि॒वर्ष॑सं गिरः॑।
इन्द्राधि॒पतेऽधि॑पति॒स्त्वं दे॒वाना॑मसि।
अधि॑पतिं॒ माम्।
आयु॑ष्मन्तं॒ वर्च॑स्वन्तं॒ मनु॑ष्येषु कुरु ॥ ६ ॥

[[3-7-9-7]]

इन्द्र॑श्च स॒म्राड्व॑रुणश्च॒ राजा॑।
तौ ते॑ भ॒क्षं च॑क्रतुरग्रं ए॒तम्।
तयो॒रनु॑ भ॒क्षं भ॑क्षयामि।
वाग्जु॑षा॒णा सोम॑स्य तृप्यतु।
प्रजा॑पतिर्वि॒श्वकर्मा॑।
तस्य॒ मनो॑ दे॒वं य॒ज्ञेन॑ राध्यासम्।
अ॒र्थे गा॒ अस्य॑ ज॒हितः॑।
अ॒वसान॑पतेऽव॒सानं॑ मे विन्द।
नमो॑ रु॒द्राय॑ वास्तो॒ष्पत॑ये।
आय॑ने वि॒द्रव॑णे ॥ ७ ॥

[[3-7-9-8]]

उ॒द्याने॒ यत्प॒राय॑णे।
आ॒वर्त॑ने वि॒वर्त॑ने।
यो गो॑पा॒यति॒ तः हु॑वे।
यान्य॑पा॒मित्या॒न्यप्र॑ती॒त्तान्य॑स्मिं।
यम॑स्य॒ बलि॑ना॒ चरा॑मि।
इ॒हैव॑ सन्तः॒ प्रति॑ तद्या॒तयामः॑।
जी॒वा जी॒वेभ्यो॑ नि॒हराम॑ ए॒नत्।
अ॒नृणा॑ अ॒स्मिन्न॑नृणाः॒ पर॑स्मिन्।
तृती॑ये॒ लोके॑ अ॒नृणाः॑ स्याम।

ये दे॒व्यानां॑ उ॒त पि॒त॒याणाः॑ ॥ ८ ॥

[[3-7-9-9]]

सर्वान्प॒थो अ॒नृ॒णा आक्षी॑येम ।

इ॒द॒मू॒नुः श्रेयो॑ऽव॒सान॒माग॑न्म ।

शि॒वे नो॒ द्यावा॑पृथि॒वी उ॒भे इ॒मे ।

गो॒म॒द्धन॑व॒दश्व॑व॒दूर्ज॑स्वत् ।

सु॒वीरा॑ वी॒रैर॑नु॒ संच॑रेम ।

अ॒र्कः प॒वित्र॑ꣳ रज॑सो वि॒मानः॑ ।

पु॒नाति॑ दे॒वानां॑ भु॒वनानि॑ विश्वा॑ ।

द्यावा॑पृथि॒वी पय॑सा संवि॒दाने॑ ।

घृ॒तं दु॑हाते अ॒मृतं॑ प्रपी॒ने ।

प॒वित्र॑म॒र्को रज॑सो वि॒मानः॑ ।

पु॒नाति॑ दे॒वानां॑ भु॒वनानि॑ विश्वा॑ ।

सु॒व॒ज्योति॑र्यशो॑ मह॒त् ।

अ॒शीम॑हि गा॒धमु॑त प्र॒तिष्ठा॑म् ॥ ९ ॥

चा॒त॒य॒त श्री॑णी॒ताꣳस॒त्यमा॑हुर॒शीम॑हि ग॒णे कुरु॑ वि॒द्रव॑णे पि॒त॒याणा॑ अ॒र्को रज॑सो वि॒माना॒स्त्रीणि॑ च ॥ ९ ॥

[[3-7-10-1]]

उ॒द॒स्तांप्सी॑त्सवि॒ता मि॒त्रो अ॑र्य॒मा ।

सर्वान्मि॒त्रान॑वधी॒द्युगे॑न ।

बृ॒हन्तं॑ मा॒म॒कर॑द्वी॒रव॑न्तम् ।

रथ॑न्त॒रे श्र॑यस्व॒ स्वाहा॑ पृथि॒व्याम् ।

वा॒म॒दे॒व्ये श्र॑यस्व॒ स्वाहा॑ऽन्तरि॒क्षे ।

बृ॒हति॑ श्र॑यस्व॒ स्वाहा॑ दि॒वि ।

बृ॒हता॑ त्वोप॒स्तभ्ना॑मि ।

आ त्वा॑ द॒दे यश॑से वी॒र्या॑य च ।

अ॒स्मास्व॑घ्निया॒ यूयं॑ द॒धाथे॑न्द्रि॒यं पयः॑ ।

यस्तै॑ द्र॒प्सो यस्त॑ उ॒र्षः ॥ १ ॥

[[3-7-10-2]]

दै॒व्यः के॒तुर्वि॑श्वं भु॒वन॑मावि॒वेश॑ ।

स नः पा॒ह्यरि॑ष्ट्यै॒ स्वाहा॑ ।
 अनु॑ मा॒ सर्वो॑ य॒ज्ञोऽयमे॑तु ।
 विश्वे॑ दे॒वा म॒रुतः॑ सा॒मार्कः॑ ।
 आ॒प्रिय॑श्छन्दा॒ंसि नि॒विदो॑ यजू॒ंषि ।
 अ॒स्यै पृ॑थि॒व्यै यद्य॑ज्ञिय॑म् ।
 प्र॒जाप॑ते॒र्वर्त॑निमनु॒वर्त॑स्व ।
 अनु॑ वी॒रैर॑नु॒राध्या॑म॒ गोभिः॑ ।
 अन्व॑श्चै॒रनु॑ सर्वै॒रु पु॒ष्टैः ।
 अनु॑ प्र॒जया॑ऽन्विन्द्रि॒येण॑ ॥ २ ॥

[[3-7-10-3]]

दे॒वा नो॑ य॒ज्ञमृ॑जु॒धा न॑यन्तु ।
 प्रति॑ क्ष॒त्त्वे प्रति॑ तिष्ठामि रा॒ष्ट्रे ।
 प्रत्य॑श्वेषु॒ प्रति॑तिष्ठामि गोषु ।
 प्रति॑ प्र॒जायां॑ प्रति॑तिष्ठामि भ॒व्यै ।
 विश्व॑म॒न्याऽभि॑वावृ॒धे ।
 तद॒न्यस्या॑मधि॒श्रित॑म् ।
 दि॒वे च॑ वि॒श्वक॑र्मणे ।
 पृ॒थि॒व्यै चा॑करं॒ नमः॑ ।
 अ॒स्कान्द्यौः॑ पृ॒थि॒वीम् ।
 अ॒स्कानृ॑ष॒भो यु॒वा गाः॑ ॥ ३ ॥

[[3-7-10-4]]

स्क॒न्नेमा॑ वि॒श्वा भु॑व॒ना ।
 स्क॒न्नो य॒ज्ञः प्र॑ज॒नय॑तु ।
 अ॒स्कान॑ज॒नि प्रा॑ज॒नि ।
 आ॒स्क॒न्नाज्जा॑यते वृषा॑ ।
 स्क॒न्नात्प्र॑ज॒निषी॑महि ।
 ये दे॒वा येषा॑मि॒दं भा॑ग॒धेयं॑ ब॒भूव॑ ।
 येषा॑ प्र॒याजा॑ उ॒तानू॑या॒जाः ।
 इन्द्र॑ज्येष्ठेभ्यो वरु॒णरा॑जभ्यः ।

अग्निहोतृभ्यो देवेभ्यः स्वाहा।
उत त्या नो दिवा मतिः ॥ ४ ॥

[[3-7-10-5]]

अदिति॑रूत्याऽऽग॑मत्।
सा शन्ता॑ची मय॑स्करत्।
अप॑ स्निधः।
उत त्या दैव्या॑ भिषजा॑।
शं न॑स्करतो अ॒श्विना॑।
यूयाता॑म॒स्मद्र॑पः।
अप॑ स्निधः।
शम॑ग्निर॒ग्निभि॑स्करत्।
शं न॑स्तपतु॒ सूर्यः॑।
शं वातो॑ वात्व॒रपाः॑ ॥ ५ ॥

[[3-7-10-6]]

अप॑ स्निधः।
तदित्प॑दं न विचिकेत वि॒द्वान्।
यन्मृ॑तः पुन॑रप्येति जी॒वान्।
त्रिवृ॑द्यद्भुवनस्य रथ॒वृत्।
जी॒वो गर्भो॑ न मृ॒तः स जी॑वात्।
प्रत्य॑स्मै पिपी॑षते।
वि॒श्वानि॑ वि॒दुषे॑ भर।
अ॒रंग॑माय॒ जग्म॑वे।
अप॑श्चाद्दध्वने॒ नरे॑।
इन्दु॑रिन्दुमवा॑गात्।
इन्दो॑रिन्द्रोऽपात्।
तस्य॑ त इन्द्र॒विन्द्र॑पीतस्य॒ मधु॑मतः।
उप॑हृतस्योप॒हृतो॑ भक्षयामि ॥ ६ ॥
उद॑र्ष इन्द्रि॒येण॑ गा म॒तिर॑र॒पा अ॑गा॒त्त्रीणि॑ च ॥ १० ॥

[[3-7-11-1]]

ब्रह्म॑ प्रति॒ष्ठा॑ मन॒सो॒ ब्रह्म॑ वा॒चः॑ ।
 ब्रह्म॑ य॒ज्ञाना॑ ह॒विषा॒माज्य॑स्य ।
 अति॑रिक्तं॒ कर्म॑णो॒ यच्च॑ ही॒नम् ।
 य॒ज्ञः प॒र्वाणि॑ प्रति॒रन्नै॑ति क॒ल्पय॑न् ।
 स्वाहा॑कृ॒ताऽऽहु॑तिरेतु दे॒वान् ।
 आश्रा॑वितम॒त्याश्रा॑वितम् ।
 वष॑ट्कृतम॒त्यनू॑क्तं च य॒ज्ञे ।
 अति॑रिक्तं॒ कर्म॑णो॒ यच्च॑ ही॒नम् ।
 य॒ज्ञः प॒र्वाणि॑ प्रति॒रन्नै॑ति क॒ल्पय॑न् ।
 स्वाहा॑कृ॒ताऽऽहु॑तिरेतु दे॒वान् ॥ १ ॥

[[3-7-11-2]]

यद्वौ॑ दे॒वा अति॑पा॒दयानि॑ ।
 वा॒चाचि॒त्प्रय॑तं दे॒व हे॒डन॑म् ।
 अ॒रा॒यो अ॒स्मा ह॑ अ॒भिदु॑च्छुना॒यते॑ ।
 अ॒न्यत्रा॑स्मन्म॒रुत॑स्तन्निधे॒तन ।
 त॒तं म॒ आप॑स्तदु॒ ताय॑ते पु॒नः ।
 स्वादि॑ष्ठा धी॒तिरु॒चथा॑य शस्यते ।
 अ॒य ह॑ संमु॒द्र उ॒त वि॒श्वभे॑षजः ।
 स्वाहा॑कृतस्य॒ समु॑तृष्णुतर्भुवः ।
 उद्व॑यं तम॒सस्परि॑ ।
 उदु॑ त्यं चि॒त्रम् ॥ २ ॥

[[3-7-11-3]]

इ॒मं मे॑ वरु॒ण तत्त्वा॑ यामि ।
 त्वं नो॑ अ॒ग्ने स त्वं नो॑ अ॒ग्ने ।
 त्वम॑ग्ने अ॒यासि॑ प्रजा॒पते॑ ।
 इ॒मं जी॒वेभ्यः॑ परि॒धिं द॑धामि ।
 मैषां॑ नु॒ गाद॑परो॒ अर्ध॑मे॒तम् ।
 श॒तं जी॒वन्तु॑ श॒रदः॑ पु॒रूचीः॑ ।
 ति॒रो मृ॒त्युं द॑धतां॒ पर्व॑तेन ।

इष्टेभ्यः स्वाहा वषडनिष्टेभ्यः स्वाहा।
भेषजं दुरिष्ट्यै स्वाहा निष्कृत्यै स्वाहा।
दौराच्चै स्वाहा दैवीभ्यस्तनूभ्यः स्वाहा ॥ ३ ॥

[[3-7-11-4]]

ऋच्चै स्वाहा समृच्चै स्वाहा।
यत इन्द्र भयामहे।
ततो नो अभयं कृधि।
मघवञ्छग्धि तव तन्न ऊतयै।
वि द्विषो वि मृधो जहि।
स्वस्तिदा विशस्पतिः।
वृत्रहा विमृधो वशी।
वृषेन्द्रः पुर एतु नः।
स्वस्तिदा अभयंकरः।
आभिर्गीर्भिर्यदतो न ऊनम् ॥ ४ ॥

[[3-7-11-5]]

आप्यायय हरिवो वर्धमानः।
यदा स्तोतृभ्यो महि गोत्रा रुजासि।
भूयिष्ठभाजो अघं ते स्याम।
अनाज्ञातं यदाज्ञातम्।
यज्ञस्य क्रियते मिथु।
अग्ने तदस्य कल्पय।
त्व९ हि वेत्थ यथातथम्।
पुरुषसंमितो यज्ञः।
यज्ञः पुरुषसंमितः।
अग्ने तदस्य कल्पय।
त्व९ हि वेत्थ यथातथम्।
यत्पाकत्रा मनसा दीनदक्षा न।
यज्ञस्य मन्वते मर्तासः।
अग्निष्टद्धोता क्रतुविद्विजानन्।

यजिष्ठो देवाँ ऋतुशो यजाति ॥ ५ ॥

देवाँश्चित्रं तनूभ्यः स्वाहोनं पुरुषसंमितोऽग्ने तदस्य कल्पय पञ्च च ॥ ११ ॥

[[3-7-12-1]]

यद्देवा देवहेडनम्।

देवासश्चकृमा वयम्।

आदित्यास्तस्मान्मा मुञ्चत।

ऋतस्यर्तेन मामुत।

देवा जीवनकाम्या यत्।

वाचाऽनृतमूदिम।

अग्निर्मा तस्मादेनसः।

गार्हपत्यः प्रमुञ्चतु।

दुरिता यानि चकृम।

करोतु मामनेनसम् ॥ १ ॥

[[3-7-12-2]]

ऋतेन द्यावापृथिवी।

ऋतेन त्वँ सरस्वति।

ऋतान्मा मुञ्चताँहसः।

यदन्यकृतमारिम।

सजातशँसादुत वा जामिशँसात्।

ज्यायसः शँसादुत वा कनीयसः।

अनाज्ञातं देवकृतं यदेनः।

तस्मात्त्वमस्मान्जातवेदो मुमुग्धि।

यद्वाचा यन्मनसा।

बाहुभ्यामूरुभ्यामष्टीवद्भ्याम् ॥ २ ॥

[[3-7-12-3]]

शिश्नैर्यदनृतं चकृमा वयम्।

अग्निर्मा तस्मादेनसः।

यद्धस्ताभ्यां चकर किल्बिषाणि।

अक्षाणां वयुमुपजिघ्रमानः।

दूरेपश्या च राष्ट्रभृच्च।
तान्यप्सरसावनुदत्तामृणानि।
अदीव्यन्नृणं यदहं चकार।
यद्वाऽदास्यन्त्संजगारा जनैभ्यः।
अग्निर्मा तस्मादेनसः।
यन्मयि माता गर्भे सति ॥ ३ ॥

[[3-7-12-4]]

एनश्चकार यत्पिता।
अग्निर्मा तस्मादेनसः।
यदा पिपेष मातरं पितरम्।
पुत्रः प्रमुदितो धयन्।
अहिंसितौ पितरौ मया तत्।
तदग्ने अनृणो भवामि।
यदन्तरिक्षं पृथिवीमुत द्याम्।
यन्मातरं पितरं वा जिहिंसिम।
अग्निर्मा तस्मादेनसः।
यदाशसा निशसा यत्पराशसा ॥ ४ ॥

[[3-7-12-5]]

यदेनश्चकृमा नूतनं यत्पुराणम्।
अग्निर्मा तस्मादेनसः।
अतिक्रामामि दुरितं यदेनः।
जहामि रिप्रं परमे सधस्थे।
यत्र यन्ति सुकृतो नापि दुष्कृतः।
तमारोहामि सुकृतां नु लोकम्।
त्रिते देवा अमृजतैतदेनः।
त्रित एतन्मनुष्येषु मामृजे।
ततो मा यदि किञ्चिदानशे।
अग्निर्मा तस्मादेनसः ॥ ५ ॥

[[3-7-12-6]]

गार्हपत्यः प्रमुञ्चतु।
 दुरिता यानि चकृम।
 करोतु मामनेनसम्।
 दिवि जाता अप्सु जाताः।
 या जाता ओषधीभ्यः।
 अथो या अग्निजा आपः।
 ता नः शुन्धतु शुन्धनीः।
 यदापो नक्तं दुरितं चराम।
 यद्वा दिवा नूतनं यत्पुराणम्।
 हिरण्यवर्णास्तत उत्पुनीत नः।
 इमं मे वरुण तत्त्वा यामि।
 त्वं नो अग्ने स त्वं नो अग्ने।
 त्वमग्ने अयाऽसि ॥ ६ ॥

अनेनसमष्टिवद्भ्यां सति पराशसाऽऽनशोऽग्निर्मा तस्मादेनसः पुनीत नस्त्रीणि च ॥ १२ ॥
 यद्देवा गार्हपत्यो यद्धस्ताभ्यां यन्मयि माता यदापिपेष यदन्तरिक्षं यदाशसाऽतिक्रामामि त्रिते देवा दिवि
 जाता अप्सु जाता यदाप इमं मे वरुण तत्त्वं यामि त्वं नो अग्ने स त्वं नो अग्ने त्वमग्ने अयाऽसि ॥

[[3-7-13-1]]

यत्ते ग्रावणां चिच्छिदुः सौम राजन्।
 प्रियाण्यङ्गानि स्वधिता परूषि।
 तत्संधत्स्वाज्येनोत वर्धयस्व।
 अनागसो अधमित्संक्षयेम।
 यत्ते ग्रावा बाहुच्युतो अचुच्यवुः।
 नरो यत्ते दुदुहुर्दक्षिणेन।
 तत्त आप्यायतां तत्ते।
 निष्प्रायतां देव सोम।
 यत्ते त्वचं बिभिदुर्यच्च योनिम्।
 यदास्थानात्प्रच्युतो वेनसि त्मना ॥ १ ॥

[[3-7-13-2]]

त्वया तत्सौम गुप्तमस्तु नः।

सा नः संधाऽसत्परमे व्योमन्।
 अहाच्छरीरं परसा समेत्य।
 अन्योऽन्यो भवति वर्णो अस्य।
 तस्मिन्वयमुपहृतास्तव स्मः।
 आ नो भज सदसि विश्वरूपे।
 नृचक्षाः सोम उत शुश्रुगस्तु।
 मा नो विहासीद्विर आवृणानः।
 अनागास्तनुवो वावृधानः।
 आ नो रूपं वहतु जायमानः ॥ २ ॥

[[3-7-13-3]]

उपक्षरन्ति जुहो घृतेन।
 प्रियाण्यङ्गानि तव वर्धयन्तीः।
 तस्मै ते सोम नम इद्वषड्।
 उप मा राजन्त्सुकृते ह्यस्व।
 संप्राणापानाभ्यां समु चक्षुषा त्वम्।
 सङ् श्रोत्रेण गच्छस्व सोम राजन्।
 यत्त आस्थितं शमु तत्ते अस्तु।
 जानीतान्नः संगमने पथीनाम्।
 एतं जानीतात्परमे व्योमन्।
 वृकाः सधस्था विद रूपमस्य ॥ ३ ॥

[[3-7-13-4]]

यदा गच्छात्पथिभिर्देवयानैः।
 इष्टापूर्ते कृणुतादाविरस्मै।
 अरिष्टो राजन्नगदः परेहि।
 नमस्ते अस्तु चक्षसे रघूयते।
 नाकमारोह सह यजमानेन।
 सूर्यं गच्छतात्परमे व्योमन्।
 अभूद्देवः सविता वन्द्यो नु नः।
 इदानीमहं उपवाच्यो नृभिः।

वि यो रत्ना भजति मानवेभ्यः ।
 श्रेष्ठं नो अत्र द्रविणं यथा दधत् ।
 उप नो मित्रावरुणाविहावतम् ।
 अन्वादीध्याथामिह नः सखाया ।
 आदित्यानां प्रसितिर्हेतिः ।
 उग्रा शतापांष्ठा घ विषा परि णो वृणक्तु ।
 आप्यायस्व सं तै ॥ ४ ॥
 त्मना जायमानोऽस्य दधत्पञ्च च ॥ १३ ॥

[[3-7-14-1]]

यद्दिदीक्षे मनसा यच्च वाचा ।
 यद्वा प्राणैश्चक्षुषा यच्च श्रोत्रेण ।
 यद्रेतसा मिथुनेनाप्यात्मना ।
 अद्ध्यो लोका दधिरे तेज इन्द्रियम् ।
 शुक्रा दीक्षायै तपसो विमोचनीः ।
 आपो विमोक्त्रीर्मयि तेज इन्द्रियम् ।
 यदृचा साम्ना यजुषा ।
 पशूनां चर्मन्हविषा दिदीक्षे ।
 यच्छन्दोभिरोषधीभिर्वनस्पतौ ।
 अद्ध्यो लोका दधिरे तेज इन्द्रियम् ॥ १ ॥

[[3-7-14-2]]

शुक्रा दीक्षायै तपसो विमोचनीः ।
 आपो विमोक्त्रीर्मयि तेज इन्द्रियम् ।
 येन ब्रह्म येन क्षत्रम् ।
 येनैन्द्राग्नी प्रजापतिः सोमो वरुणो येन राजा ।
 विश्वे देवा ऋषयो येन प्राणाः ।
 अद्ध्यो लोका दधिरे तेज इन्द्रियम् ।
 शुक्रा दीक्षायै तपसो विमोचनीः ।
 आपो विमोक्त्रीर्मयि तेज इन्द्रियम् ।
 अपां पुष्यमस्योषधीनां रसः ।

सोमस्य प्रियं धाम ॥ २ ॥

[[3-7-14-3]]

अग्नेः प्रियतमं हविः स्वाहा ।
अपां पुष्पमस्योषधीनां रसः ।
सोमस्य प्रियं धाम ।
इन्द्रस्य प्रियतमं हविः स्वाहा ।
अपां पुष्पमस्योषधीनां रसः ।
सोमस्य प्रियं धाम ।
विश्वेषां देवानां प्रियतमं हविः स्वाहा ।
वयं सोम व्रते तव ।
मनस्तनूषु पिप्रतः ।
प्रजावन्तो अशीमहि ॥ ३ ॥

[[3-7-14-4]]

देवेभ्यः पितृभ्यः स्वाहा ।
सोम्येभ्यः पितृभ्यः स्वाहा ।
कव्येभ्यः पितृभ्यः स्वाहा ।
देवास इह मादयध्वम् ।
सोम्यास इह मादयध्वम् ।
कव्यास इह मादयध्वम् ।
अनन्तरिताः पितरः सोम्याः सोमपीथात् ।
अपैतु मृत्युरमृतं न आगन् ।
वैवस्वतो नो अभयं कृणोतु ।
पर्णं वनस्पतेरिव ॥ ४ ॥

[[3-7-14-5]]

अभि नः शीयतां रयिः ।
सचतां नः शचीपतिः ।
परं मृत्यो अनुपरोहि पन्थाम् ।
यस्ते स्व इतरो देवयानात् ।
चक्षुष्मते शृण्वते ते ब्रवीमि ।

मा नः प्रजाः रीरिषो मोत वीरान्।

इदमू नु श्रेयोऽवसानमार्गन्म।

यद्रोजिद्धनजिदश्वजिद्यत्।

पर्ण वनस्पतेरिव।

अभि नः शीयताः रयिः।

सचतां नः शचीपतिः ॥ ५ ॥

वनस्पतावद्ध्यो लोका दधिरे तेज इन्द्रियं धामाशीमहीवाभि नः शीयताः रयिरेकं च ॥ १४ ॥

सर्वान्यद्विष्वण्णेन वि वै याः पुरस्ताद्देवा देवेषु परि स्तृणीत सक्षेदं यदस्य पारेऽनागस उदस्तांप्सीद्ब्रह्म
प्रतिष्ठा यद्देवा यत्ते ग्राव्णणा यद्दिदीक्षे चतुर्दश ॥ १४ ॥

सर्वान्भूतिमेव यामेवाप्स्वाहुतिं व्रतानां पर्णवल्कः सोम्यानामस्मिन् यज्ञेऽग्ने यो नो ज्योग्जीवाः परोरजाः
प्रतेमहे ब्रह्म प्रतिष्ठा गार्हपत्यस्त्रिंशदुत्तरशतम् ॥ १३० ॥